

Jeg tror også, at de danske landmænd hver især som helhed gør meget for at passe på miljøet. De tager vare på det. Man kan godt finde enkelttilfælde, der ikke er særlig gode. Det kan man inden for alle erhverv, men det er jo ikke det generelle.

Men som sagt: Vi vil være med, når det er adfærdsregulerende, men vi vil ikke være med, når det skal være en direkte beskatning.

Til sidst vil jeg sige: Det vigtigste for landbrugsministeren i de kommende forhandlinger i EF er at forhindre nationale støtteordninger. Jeg vil nødig have, at vi skal til at ende i en konkurrence om, hvilket lands statskasse der giver størst støtte. Det er direkte ødelæggende, og derfor må vi i EF for enhver pris kæmpe imod tilladelse til nationale støtteordninger.

Nu har vi lige fået en fornuftig GATT-aftale, der går ud på at afskaffe konkurrenceforvridende støtte, og derfor skal vi naturligvis for enhver pris også kæmpe imod det i de kommende EF-forhandlinger. For ingen af os er jo i tvivl om, at der vil komme nedskæringer på landbrugsområdet i de kommende EF-forhandlinger. Men de andre lande skal ikke have lov til at kompensere gennem statstilskud. Det vil være det mest ødelæggende for dansk landbrug.

#### **Kristen Touborg (SF):**

Om det afsnit i landbrugsministerens redegørelse, hvor landbrugsministeren omtaler, hvordan forbrugerens tanker ved aftensmaden er i dag og bliver fremover med hensyn til nye kvalitetsbegreber, vil jeg gerne sige: Den udlægning, ministeren gav dér, om forbrugertanker er SF meget, meget enig i. Vi er overbevist om, at det er her og kun her, der er muligheder for dansk landbrug, hvis vi skal udgøre en væsentlig faktor for samfundet også i fremtiden.

Det, det handler om, er kvalitet, kvalitet, kvalitet, og det er ikke forstået som teknisk, veterinær kvalitet alene. Det er det, at man som forbruger kan være sikker på, at dansk landbrugs produkter er fremstillet dyreetisk og økologisk forsvarligt og således, at man ikke har produceret på en måde, så miljøet tager varig skade af det.

Det gør ikke noget, at man kan se, vi er her. Det er udmærket, at vi producerer i naturen, men vi må jo ikke lægge flere affaldsstoffer ud, end naturen kan omsætte, og det er den balance, det er helt nødvendigt at finde.

Hvis vi i Danmark kan nå dertil i det helt traditionelle landbrug, at vi producerer kvalitets-

varer på den måde, som landbrugsministeren har udlagt det, og som jeg har knyttet nogle kommentarer til, og hvis vi ude i verden kan blive kendt for, at det kun er kvalitetsvarer, der produceres i Danmark, så tror jeg meget på, at vi virkelig har en fremtid som et landbrugsland, der producerer væsentlige fødevarerprodukter – også til eksport.

Det er efter SF's opfattelse også den eneste reelle mulighed, dansk landbrug har for fortsat at være et væsentligt element i samfundshusholdningen. Den landbrugspolitik, vi har ført i dansk landbrug igennem de seneste to årtier – stort set siden fællesmarkedstilslutningen, hvor vi i 1973 jo fik en hel omlægning af landbrugsordningerne og også nye landbrugsordninger – blev ændret, således at der blev minimumspriser.

Reelt kunne vi jo sige, at vi landmænd havde den mulighed, at hvis bare vi kunne producere billigt nok, så var det sådan set kun et spørgsmål om at få flest mulige styk, flest mulige ton ind på markedet, for det var jo et planøkonomisk system lige bortset fra svineproduktionen. Men langt det meste af dansk landbrug såvel som EF's landbrug var underlagt det system, og derfor var der jo ingen reel regulering i det. Det betød, at vi i dansk landbrug satsede på en meget stor produktion med de ulemper, det nu gav – ikke mindst i forhold til miljøet.

Jeg siger ikke de her ting, fordi jeg mener, at det er landbrugets eller den enkelte landmands skyld. Det mener jeg sådan set ikke, for man kan jo sige, at Folketinget har accepteret det, og man har opfordret til en større produktion på den tid. Jeg er sådan set mindre interesseret i at placere ansvaret for, hvorfor vi havnede dér, hvor vi gjorde. Jeg vil kun sige, at resultatet blev, at vi lavede meget store mængder landbrugsvarer, men at kvaliteten, der dengang før 1973, i hvert fald når vi snakker svineproduktionen, var meget, meget høj, stille og roligt er dalet.

Dér mener vi i SF, at den situation må vi ud over. Vores chance er at komme til at producere kvalitetsvarer. Der er jo også her i formiddags adskillige partier, der har givet udtryk for, at det nok er den vej, vi skal.

Derudover kan man jo stilfærdigt bemærke, at når EU bliver udvidet med nogle flere lande, bl.a. i Østeuropa, så må vi jo nok reelt erkende, at dansk landbrug vil få svært ved at konkurrere med det omkostningsniveau, der er i de østeuropæiske lande. Så at gå ud og forsøge at producere yderligere bulkvarer vil sådan set efter vores opfattelse ikke være nogen god idé.